

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ

Кафедра політичних наук і права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова НМР факультету урбаністики та просторового планування

/Алірза МАМЕДОВ/

2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
Теорія та історія політичної науки

шифр	назва спеціальності
052	<i>Політологія</i>
	назва ОНП
	<i>Політологія</i>

Мова викладання: українська

Розробники

Перегида Є.В. д.п.н., професор,

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

Згурська В.Л. к.п.н., доцент,

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політичних наук і права

протокол №11 від 20 червня 2024 року

Завідувач кафедри

Євген ПЕРЕГУДА

Схвалено гарантом ОНП

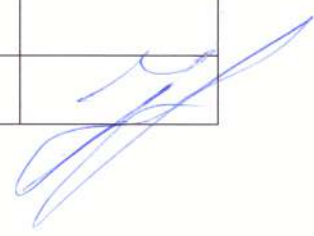
Гарант ОНП

Євген ПЕРЕГУДА

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності «Політології»
Протокол №3 від 27 червня 2024 р.

ВИТЯГ З НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

шифр	Доктор філософії ОНП	Форма навчання:										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження
	Назва спеціальності (ОНП)	Кредитів на сем.	Обсяг годин					Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних										
				Разом	у тому числі									
			Л	Лр	Пз	КП	КР	РГ	р					
081	Політологія (Політологія)	7,5	225	76	36		40				1	І	3	

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: систематизація та поглиблення знань аспірантів про провідні теорії та тенденції розвитку світової та вітчизняної політичної науки в історичному розрізі, формування відповідного рівня оволодіння методологією політичної науки, формування в аспірантів знань щодо теоретико-методологічних засад наукових досліджень з перспективою їх використання при написанні дисертаційного дослідження.

Робоча програма містить витяг з робочого навчального плану, мету вивчення, компетентності, які має опанувати здобувач, програмні результати навчання, зміст курсу, вимоги до виконання індивідуального завдання, шкалу оцінювання знань, вмінь та навичок здобувача, роз'яснення усіх аспектів організації освітнього процесу щодо засвоєння освітньої компоненти, список навчально-методичного забезпечення, джерел та літератури для підготовки до практичних занять та виконання індивідуальних завдань. Електронне навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщено на Освітньому сайті КНУБА. Також програма містить основні положення щодо політики академічної доброчесності та політики відвідування аудиторних занять.

Пререквізити: ОК01 «Філософія науки, техніки та архітектури»; ОК02 «Іноземна мова», ОК03 «Академічна доброчесність та академічне письмо»; ОК04 «Організація наукової діяльності та інформаційні технології».

Посилання на електронний навчально-методичний комплекс дисципліни: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2642>.

Компетентності студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері політології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності	
ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК02	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК04	Здатність розв'язувати комплексні проблеми політичних наук на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Фахові компетентності	
СК01	Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англійських наукових текстів за напрямом досліджень.
СК02	Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в політичних науках та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути

	опубліковані у провідних наукових виданнях з політичних наук та суміжних галузей.
СК03	Здатність застосовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері політичних наук, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення в науковій та освітній діяльності.
СК04	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.
СК05	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері політичних наук, оцінювати та забезпечувати якість виконаних досліджень.
СК06	Здатність ініціювати та реалізовувати інноваційні комплексні проекти у сфері політичних наук та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їхньої реалізації.
СК07	Здатність аналізувати та оцінювати сучасний стан, тенденції розвитку політичних наук.
ДСК01	Знання теорій, які пояснюють планування розвитку населених пунктів в умовах політики децентралізації та післявоєнної відбудови.

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Програмні результати
ПРН01	Мати передові концептуальні та методологічні знання з політичних наук та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, та отримання нових знань у сфері політичних наук та/або здійснення інновацій.
ПРН02	Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми політичних наук державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у провідних наукових виданнях.
ПРН03	Розробляти та реалізовувати наукові та/або прикладні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми політичних наук з врахуванням етичних, соціальних, економічних та правових аспектів.
ПРН04	Формулювати проблеми, конструювати дизайн та використовувати кількісні та якісні методи під час проведення теоретичних та/або прикладних досліджень.
ПРН05	Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з політичних наук та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики.
ПРН06	Критично аналізувати та узагальнювати результати власних досліджень і доробок інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної наукової проблеми.
ПРН07	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема статистичні методи аналізу даних великого

	обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.
ПРН08	Організовувати і здійснювати освітній процес у галузі політичних наук, формувати його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.
ПРН09	Глибоко розуміти загальні принципи та методи соціально-поведінкових наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері політичних наук та у викладацькій практиці.
ПРН10	Керувати дослідницькою та інноваційною діяльністю, організовувати роботу колективу дослідників.
ДПРН01	Знати та вміти застосовувати теорії щодо планування розвитку населених пунктів в умовах політики децентралізації та післявоєнної відбудови.

ЗМІСТ КУРСУ

МОДУЛЬ 1. ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ.

Змістовий модуль 1. Теоретичні підходи до аналізу політичного у XX-XXI ст.

Лекція 1. Основні політологічні підходи у світовій науці (4 год.)

1. Біхевіоралізм у політичній науці. Теорія «груп інтересів». Чиказька школа. Теорія раціонального вибору. Теорія суспільного вибору.
2. Структурно-функціональний аналіз політики. Теорії політичної культури.
3. Політичні ідеї представників феноменологічного підходу.
4. Соціальний конструктивізм: витоки та сучасний етап.
5. Становлення неоінституціоналізму.
6. Постструктуралізм.
7. Постмодерні підходи. Мережевий аналіз.
8. Футурологічні концепції.

Практичні заняття 1-3

Лекція 2. Розвиток політичної думки України (6 год.)

1. «Стежка залежності» української політичної думки.
2. Особливості політичної думки в Західній Україні на зламі XIX-XX ст.
3. Соціалістичні ідеї в Наддніпрянщині на зламі XIX-XX ст.
4. Політична думка України у міжвоєнну добу. Становлення українського консерватизму та українського націоналізму.
5. Політична думка в Україні в період та після Другої світової війни. «Демократичний» поворот українського націоналізму.
6. Зародження політологічного напрямку в українській радянській науці.
7. Політична думка в Україні після проголошення незалежності. Теоретико-методологічні засади, організаційні центри та основні доктринальні напрями.

Практичні заняття 4-6

МОДУЛЬ 2. ТЕОРІЯ ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ

Змістовий модуль 2. Основні проблеми розвитку політичної теорії.

Лекція 3. Політична влада: сучасні інтерпретації. (4 год.)

1. Еволюція політичної думки про владу. Основні підходи до ідентифікації влади. Проблематика концептуального аналізу влади.
2. Концепції влади: реляціоністські, системні, психологічні.
3. Основні форми влади. О.Тоффлер про владу сили, багатства та знання. Медіакратія.
4. Теорії елітизму: минуле та сучасність.
5. Концепції публічного управління: від теорії бюрократії М.Вебера до Good Governance та цифрового урядування.
6. Співвідношення влади і права.
7. Рівні здійснення влади. Державна влада, регіональна та муніципальна влада. Глобальна влада.

Практичні заняття 7-8

Лекція 4. Теорія політичних змін. (4 год.)

1. Поняття політичного процесу.
2. Моделі соціально-політичних змін.
3. Типологія політичних процесів.
4. Теорії модернізації. Транзитологічні концепції: становлення та занепад.
5. Особливості постмодернізації.

Практичні заняття 9-10

Лекція 5. Медіатизація політики. (2 год.)

1. П'ятикомпонентна модель комунікації.
2. Соціальні функції масової комунікації.
3. Перетворення в політиці під впливом масової комунікації.

Практичні заняття 11

Змістовий модуль 3. Доктринальні підходи до аналізу політичної дійсності.

Лекція 6. Класичні ідеологічні доктрини: проблеми адаптації та оновлення. (6 год.)

1. Еволюція лібералізму. Ордолібералізм. Неоліберальні ідеології сучасності.
2. Консерватизм та неоконсерватизм: проблеми ідентифікації та типології.
3. Соціалістичні та соціал-демократичні доктрини: проблеми ідентифікації у нових суспільно-політичних умовах.
4. Комуністичні концепції. Єврокомунізм. Спектр ліворадикальних концепцій.
5. Праворадикальні концепції минулого та сучасності.
6. Сучасні націоналістичні вчення.

Практичні заняття 12-14

Лекція 7. Новітні політичні доктрини. (2 год.)

1. Політичні підходи представників екологізму.
2. Політичні ідеї фемінізму.
3. Комунітаризм: проблеми ідеологічної ідентифікації.
4. Релігійні доктрини сучасності.

Практичні заняття 15

МОДУЛЬ 3. ПОЛІТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТА ПРИКЛАДНА ПОЛІТОЛОГІЯ.

Змістовий модуль 4. Політичний аналіз.

Лекція 8. Основні методи політичних досліджень. (4 год.)

1. Описово-дескриптивний та історико-генетичний методи.
2. Порівняльний аналіз.
3. Івент-аналіз.
4. Контент-аналіз.
5. Case study.
6. SWOT аналіз.

Практичні заняття 16-17

Змістовий модуль 5. Прикладна політологія.

Лекція 9. Прикладна політологія. (2 год.)

1. Предмет прикладної політології. Взаємодія політичної теорії, політичних технологій та політичної діяльності.
2. Ситуаційний політичний аналіз.
3. Дескриптивний політичний аналіз.
4. Система політичного управління. Моделі, етапи та засоби прийняття рішень. Політичне прогнозування та планування. Політичний маркетинг.
5. Мережевий менеджмент.

Практичні заняття 18

Змістовий модуль 6. Містопланування в умовах децентралізації та післявоєнної відбудови.

Лекція 10. Засади просторового планування

Політична думка про державне регіональне управління та місцеве самоврядування. Інституційне закріплення політики децентралізації державно-політичного управління. Основні напрями політики децентралізації.

Теоретичні засади муніципального менеджменту. Понятійний апарат, суб'єкти, функції. Стратегічне управління та сталий розвиток.

Концепція «міських політичних режимів».

Тенденції планування та забудови міст.

Практичне заняття 19.

Практичне заняття 20. Презентація та захист індивідуального завдання.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

- Чиказька школа політичної науки: методологічний аналіз.
- Франкфуртська школа політичної науки: методологічний аналіз.
- Флорентійська школа політичної науки: методологічний аналіз.
- Теорії походження держави: історико-методологічний аналіз.
- Концептуальні засади нормативних політичних теорій.
- Елітарна теорія демократії Й. Шумпетера.
- Теорія системного функціоналізму Г. Алмонда.
- Д. Істон про принципи аналізу політичної системи.
- Інтердисциплінарний характер постструктуралізму.
- Теорії інформаційного суспільства.
- Політичні аспекти концепції постіндустріального суспільства.

Р. Даль – засновник концепції плюралістичної демократії.
 «Старий інституціоналізм» та неоінституціоналізм: порівняльний аналіз.
 Ідейні дискусії в українській соціал-демократії на початку XX ст.
 Становлення та типологія українського націоналізму.
 Політологічні дослідження в науці за часів УРСР.
 Ідеологічні засади неолибералізму.
 Західна соціал-демократія: в пошуках реформ на засадах соціального партнерства.
 Ортодоксальний комунізм як офіційна ідеологія і практика.
 Теорія «зіткнення» цивілізацій С. Хантінгтона.
 Сучасні геополітичні концепції.
 Теорії прийняття політичних рішень.
 Теорія «міських політичних режимів».
 Палітра політичних ідеологій в сучасній Україні.
 Теорія та практика контент-аналізу.
 Case study: методологічні принципи та межі застосування.
 Сучасні концепції муніципального менеджменту.
 Теорія «міських політичних режимів».

Аспірант може запропонувати власну тему індивідуального завдання, пов'язану з проблематикою його дисертаційної роботи. В цьому випадку тема повинна бути узгоджена з викладачем дисципліни.

ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Індивідуальне завдання підлягає захисту на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг 18-24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення семестру. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення семестру. Викладач має право вимагати доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає вимогам.

Шкала оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за національною шкалою	Кількість Балів	Критерії
Відмінно	20	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	18	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не

		старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
Добре	15	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	13	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
Задовільно	11	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Розподіл годин самостійної роботи здобувачів

У пп. 8 п. 3.3. Положення Про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті будівництва і архітектури, затвердженого Вченою радою КНУБА (протокол №9 від 26.06.2023 р.) визначено вимоги до самостійної роботи здобувача, а саме: Самостійна робота здобувача є основним засобом засвоєння освітнього матеріалу у вільний від аудиторних занять час.

До самостійної роботи здобувача належить: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, підготовка до підсумкового контролю, науково-дослідна робота. Враховуючи тижневе навчальне навантаження здобувачів відповідно до навчального курсу, щотижнева самостійна робота має бути в межах 16–30 годин.

Для забезпечення збалансованості самостійної роботи здобувача з матеріалом освітнього компоненту “Актуальні питання теорії права та методологія наукових досліджень”, мінімальна кількість годин самостійної роботи розраховується виходячи з наступних норм часу:

Вид роботи	Кількість годин за нормами часу	Кількість за навчальним планом	Норми часу
опрацювання матеріалу лекцій	0,5 год на 2 год лекції	36 год.	9
підготовка до практичних занять	0,5 год на 2 год практичного заняття	40 год.	10
підготовка контрольної роботи	6 год	1	6
підготовка до іспиту	30 год	1	30

Самостійна робота здобувача над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватися у бібліотеці КНУБА, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також у домашніх умовах.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (іспит, захист індивідуальної

роботи тощо) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі Здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, опонування до виступу, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості вміння поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються Здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Індивідуальне завдання підлягає захисту Здобувачом на заняттях, які призначаються додатково.

Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Зокрема, Здобувачи можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг 24 сторінки А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати зміст, анотацію українською і англійською мовами, вступ, основна частини тексту відповідно до змісту, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015, додаток по темі дисертаційного дослідження.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена у цій робочій програмі, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри.

Також як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь Здобувача у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез виступу (доповіді) на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до початку залікової сесії. Викладач має право вимагати від Здобувача доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточне оцінювання та самостійна робота						Індивідуальне завдання	Іспит	Сума
М1	М2		М3					
ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4	ЗМ5	ЗМ6			
15	12	10	8	8	7	20	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням

			дисципліни
--	--	--	------------

ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Основні етапи розвитку світової політичної науки.
2. Основні етапи розвитку вітчизняної політичної науки.
3. Предмет та об'єкт теорії політики.
4. Методи та їх типологія в політичній науці.
5. Поліпарадигмальність розвитку новітньої політичної науки.
6. Національні школи політичної науки.
7. Трансформація політичної науки від модерну до постмодерну.
8. Класичний лібералізм як політична ідеологія та доктрина.
9. Трансформації лібералізму в ХХ-ХХІ ст.
10. Політичний консерватизм: від традиційного до неоконсервативного.
11. Класичний марксизм, неомарксизм та постмарксизм.
12. Ортодоксальний комунізм як офіційна ідеологія і практика.
13. Праворадикальні політичні ідеології: минуле та сучасність.
14. Екологізм як політична ідеологія.
15. Фемінізм як політична ідеологія: становлення та розвиток.
16. «Стежка залежності» української політичної думки.
17. Становлення та розвиток українського консерватизму.
18. Типологія українського націоналізму. Представники основних напрямів та їх ідеї.
19. Націонал-демократичний напрям в українській політичній думці.
20. «Старий інституціоналізм»: методологічні засади.
21. Біхевіоралізм як парадигма політичної науки та її обмеження.
22. Основні засади політичної науки (за Ч.Мерріамом).
23. Біхевіоралістична спрямованість теорії «зацікавлених груп» А.Бентлі.
24. Теоретико-методологічні засади структурно-функціонального аналізу політики.
25. К.Шмітг про сутність поняття і категорії «політичне».
26. Й.Шумпетер про політичну методологію.
27. Парадигмальна характеристика нормативних політичних теорій.
28. Теорія пізнання соціально-політичних процесів К.Мангейма.
29. Становлення неоінституціоналізму. Основні напрями, ідеї, представники.
30. Спільне і особливе в теоріях неоінституціоналізму і раціонального вибору.
31. Теорії прийняття рішень.
32. Еволюція концепцій публічного управління.
33. М.Дюверже про основи політичної науки та її сутність.
34. Методологічні засади постструктуралізму М.Фуко.
35. Теорії трансформаційних і модернізаційних процесів ХХ-ХХІ ст.
36. Технократично-сцієнтистські концепції політичного розвитку.
37. Теорії індустріального та постіндустріального суспільства.
38. Концепції інформаційного суспільства.
39. Теоретико-методологічні засади теорій світового розвитку.
40. Концепція З.Бжезінського про світову першість.
41. Теорія цивілізації і політичного розвитку С.Хантінгтона.
42. Основні концепції біополітики.
43. Основні методи політичного аналізу.

44. Основні вимоги до case studies.
45. Об'єкт, предмет та методи прикладної політології.
46. Методи групових експертних оцінювань.
47. Методи аналізу документів.
48. SWOT аналіз.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА.

Підручники

Перегида Є.В., Алексеєнко І.В., Андрущенко Т.В., Бабкіна О.В. та ін. Історія політичної думки: підручник. За заг. ред. Н.М.Хоми. Л.: «Новий Світ – 2000», 2016. 1000 с.

Перегида Є.В., Андрущенко Т.В., Бабкіна О.В., Горбатенко В.П. та ін. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи: підручник: у 2-х т. За заг. ред. Н.М.Хоми. Львів: «Новий Світ – 2000», 2017.

Вдовичин І., Вільчинська І., Перегида Є. та ін. Історія політичної думки України: підручник. За заг. ред. Н. М. Хоми. Львів: Новий Світ-2000, 2017. 632 с. URL: <http://surl.li/vсухр> (дата звернення: 01.08.2023).

Правова політологія. Академічний курс: підручник. Авт. кол. за ред. І.О. Кресіної. Київ: Інститут держави і права імені В.М.Корецького НАН України, 2021. 480 с. URL: <http://surl.li/mtdxoc> (дата звернення: 01.08.2023).

Мельник А.Ф., Монастирський Г.Л., Дудкіна О.П. Муніципальний менеджмент: підручник. 2-е видання. Тернопіль, 2019. 364 с.

Реконструкція міських територій : підручник / за ред. Т. В. Жидкової, О. В. Завального: Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. 353 с.

Навчальні посібники

Петренко І.І. Методи політичних досліджень. Навч. посібник. К.: Норма права, 2023. 220 с.

Горбатенко В.П., Бутовська І.О. Політичне прогнозування: Навч. посібник. К.: МАУП, 2005. 152 с. URL: <http://surl.li/jlnmey> (дата звернення: 01.08.2023).

Кирилюк Ф. М. Новітня політологія: навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2009. 564 с.

Прикладна політологія : навч. посіб. За ред. В. П. Горбатенка. К.: ВЦ «Академія», 2008. 472 с. (Серія «Альма-матер»).

Державне та регіональне управління : навч. посіб. / О. Ю. Бобровська, Т. О. Савостенко, О. Ю. Матвеева, В. К. Лебедева. 2-ге вид., доповн. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. 160 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/123611/mod_resource/content/1/derzhavne_regionalne_upravlinnia.pdf (дата звернення: 01.05.2024).

Методичні рекомендації

Теорія та історія політичної науки: Методичні рекомендації до вивчення дисципліни для аспірантів спеціальності «Політологія». Уклад.: Перегида Є.В., Стеценко С.В., Згурська В.Л. Київ-Тернопіль: КНУБА, Ф-ОП Шпак В.Б., 2023. URL: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2642>.

Словники, досвідники, хрестоматії

Перегуда Є.В., Денисенко В.М., Угрин Л.Я., Шипунов Г.В. та ін. Історія політичної думки: навч. енцикл. слов.-довід. За заг. ред. Н.М. Хоми. Львів: Новий Світ-2000, 2014. 765 с.

Консерватизм: антологія. Упор. О. Проценко. К.: Смолоскип, 2008. 820 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/995068/> (дата звернення: 01.08.2023).

Лібералізм: Антологія. 2-ге вид. Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. К.: ВД «Простір», «Смолоскип», 2009. XXXII + 1128 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1016950/> (дата звернення: 01.08.2023).

Націоналізм : антологія. Наук. т-во ім. В'ячеслава Липинського; упоряд. О. Проценко, В. Лісовий ; літ. ред. Л. Білик. Київ: Смолоскип, 2000. 858 с. URL: <http://surl.li/upngch> (дата звернення: 01.08.2023).

Тисяча років української суспільно-політичної думки. У 9-ти т. К.: Дніпро, 2001. URL: <http://surl.li/fyibot> (дата звернення: 01.08.2023).

Українська суспільно-політична думка в ХХ столітті: документи і матеріали: у 3 т. Упоряд. Т. Гунчак і Р. Соляник. Б.м.: Сучасність, 1983. Т.1. 510 с.; Т. 2. 423 с. Т. 3. 381 с.

Український націоналізм: Антологія. Т. 1. Упор. В. Рог. Київ: Українська видавнича спілка ім. Юрія Липи, 2009. 384 с. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2642#section-2> (дата звернення: 01.08.2023).

Український націоналізм. Антологія. Т. 2. Упор. В. Рог. Київ: Українська Видавнича Спілка ім. Юрія Липи, 2011. 352 с. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2642#section-2> (дата звернення: 01.08.2023).

Термінологічний довідник (глосарій) з конституційного права українською та англійською мовами. Укл. І. С. Щebetун, Е. М. Деркач; за заг. ред. І. С. Щebetун. Донецький національний університет імені Василя Стуса. Вінниця, 2023. 62 с.

Монографії, наукові статті

Верменич Я.В. Регіональна інтеграція в умовах глобалізації: теорії та сучасні реалії. К.: Інститут історії України НАН України, 2018. 351 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/122948/mod_resource/content/1/vermenych_regionalizatsiia.pdf (дата звернення: 01.05.2024).

Воронов І.О. Феномен влади: горизонти людського і політичного виміру. К.: Генеза, 2005. 288 с.

Горбатенко В.П. Стратегія модернізації суспільства: Україна і світ на зламі тисячоліть: Монографія. К.: Видавничий центр «Академія»,. 1999. 240 с.

Дем'яненко Б.Л. Розвиток кратологічних знань в Україні. Корсунь-Шевченківський: ФОП Гавришенко В.М., 2011. 794 с.

Єремєєва І.А. Теоретико-методологічні аспекти досліджень еволюції та сучасних процесів світової політики. Актуальні питання у сучасній науці. 2024. №6(24). С. 1128-1139.

Звяряков М. І., Кухарська Н. О., Клевцевич Н. А., Шараг О. С. Стратегування регіонального розвитку: теорія, методологія, концепція: монографія. Одеський національний економічний університет МОН України. Одеса : Атлант VOI COIY. 241 с.

Калакура Я.С., Рафальський О.О., М.Ф.Юрій. Українська культура цивілізаційний вимір. К. : ІПіЕНД ім.І.Ф.Кураса НАН України , 2015. 496 с.

Левенець Ю.А. Теоретико-методологічні засади української суспільно-політичної думки: проблеми становлення та розвитку (друга половина ХІХ – початок ХХ століття). К.: Стилос, 2001. 585 с.

Механізми реалізації регіональної політики: оцінка ефективності та напрями удосконалення: монографія. Наук. ред. С.Л. Шульц; ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України». Львів, 2018. 205 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»). URL:

http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/122362/mod_resource/content/2/mechanismus_region_politika.pdf (дата звернення: 01.05.2024).

Минькович-Слободяник О.В. Правова політика: стратегічні пріоритети і напрями вдосконалення: монографія. К. : Логос, 2012. 195 с.

Політична наука в Україні 1991-2016: у 2 т. Т.1. Політична наука: західні тренди розвитку і українська специфіка. К.: Парл.вид-во, 2016. 656 с.

Політична наука в Україні 1991-2016: у 2 т. Т.2. Теоретико-методологічні засади і концептуальні підсумки вітчизняних досліджень. К.: Парлам. вид-во, 2016. 704 с.

Політичний процес у незалежній Україні: підсумки і проблеми : монографія. Вид. 2-ге, доп. Київ : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2022. 704 с.

Почепцов Г.Г. Паблік рілейшнз. К.: Генеза, 2003. 256 с.

Правова політологія: проблеми концептуалізації та інституціоналізації: монографія. За ред. І.О. Кресіної. Київ: Ін-т держави і права імені В.М. Корецького НАН України, 2019. 288 с.

Рибій О.В. Основні фактори інституціонального розвитку та моделі процесів інституціональної зміни. *Наукові записки НАУКМА*. 2010. Т. 108. Політичні науки. С. 7-11. URL: <http://surl.li/ygrz1q> (дата звернення: 01.08.2023).

Розумний М.М. Виклики національного самовизначення: монографія. К.: НІСД, 2016. 196 с.

Сарторі Дж. Порівняльна конституційна інженерія: Дослідження структур, мотивів, результатів. Пер. з 2-го англ. вид. К.: АртЕк, 2001. 211 с.

Співак В.М. Політико-правовий та соціокультурний виміри глобалізації: Монографія. К.: Логос, 2011. 416 с.

Трансформація політичних інститутів в Україні : проблеми теорії і практики. Авт.колектив : М.І.Михальченко (керівник) та ін. К.: ІПіЕНД ім.І.Ф.Кураса НАН України , 2016. 440 с.

Чикаренко І., Маматова Т. Розширення предметної сфери муніципального менеджменту. *Аспекти публічного управління*. 2019. Т. 7, №1-2. С. 43-52.

Яковлев Д.В. Політична взаємодія як комунікативний процес: медіатизація, демократизація, раціоналізація. Одеса: Астропринт, 2009. 288 с.

Brenner N. New Urban Spaces. Urban Theory and the Scale Question. Oxford University Press, 2019. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/123633/mod_resource/content/1/miska_kritichna_teoriiia.pdf (дата звернення: 01.05.2024).

Dahl R. Who Governs? Democracy and Power in an American City. New Haven: Yale University Press, 1961. 384 p.

Henderson A.H. Social Power: Social Psychological Models and Theories. New York: Praeger Publishers, 1981. 120 p.

Kustra Ewa. Polityczne problemy tworzenia prawa. Toruń : Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 1994. 164 s.

March J.G., Olsen J.P. The New Institutionalism: Organizational Factors in Political Life. URL: <http://surl.li/dhzpcb> (дата звернення: 01.08.2023).

Nye J., Keohane R. Transnational Relations and World Politic. International Organization, Vol. 25, No. 3, Transnational Relations and World Politics (Summer, 1971), pp. 329-349.

Olszewski H., Zmierczak M., Historia doktryn politycznych i prawnych, wyd. II, Poznań 1994, 107 s.

Peters G. B. Institutional Theory: Problems and Prospects. *Political Science Series*. 2000. № 69. 28 p. URL: https://www.ihs.ac.at/publications/pol/pw_69.pdf.

Sartori G. Homo videns: Television and the end of Homo sapiens. Bari: Laterza, 1998.

Schulz W. Reconstructing mediatization as analytical concept. *European Journal of Communication*. 2004. Vol. 19(1). P. 87-101.

Winczorek Piotr. Prawo i polityka w czasach przemian. Wydawnictwo Sejmowe, 1995. 154 s.

Інформаційні ресурси

Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України: iriend.gov.ua.

Освітній сайт Київського національного університету будівництва і архітектури:
<http://org2.knuba.edu.ua>.